

forslaget Overgang til Landstinget eller skal undlade at stemme. Saaledes som Sagen foreligger, og i Betragtning af, hvad man har budt os fra en bestemt Side indenfor Storindustrien i Retning af Udæskning, i Retning af at markere, at man skulde nok sørge for, at der ingen Lovgivning kom paa dette Omraade m. m., stemmer jeg for dette Lovforslags Overgang til Landstinget og vil ikke undlade at stemme, saaledes som man i og for sig logisk kunde have indrettet sin Afstemning i den Tilslutning til Mindretallets Forslag, som jeg her har givet. I Betragtning af den samlede Situation stemmer jeg med Flertallet her i Folketinget for Flertallets Forslags Overgang fra dette Ting til Landstinget.

Indenrigsministeren (Rode): Det er jo glædeligt, at Princippet i denne Lovgivning har mødt Tilslutning fra alle Sider, saavel fra de tre Partier, der har stemt for Lovforslaget i den her foreliggende Skikkelse, som ogsaa fra det konservative Folkeparti, mere eller mindre stærkt igennem de forskellige Repræsentanter for dette, der har taget Ordet. Jeg kan kun beklage, at selve Folkepartiets Ordfører i Dag ved tredie Behandling (Korsgaard), det ene af Medlemmerne i Mindretallet, har ledsaget sin Tilslutning til Nødvendigheden af denne Lovgivning med saa overmaade mange Betæneligheder overfor den Form, den har faaet her. Det ærede Medlem kaldte endogsaa vedrørende et Hovedpunkt i denne Lovgivning paa et Parti, om hvilket han mente, at det i Modsætning til andre var Ven af det frie Erhverv. Hans Klassificering i saa Henseende kan jeg paa ingen Maade anerkende Berettigelsen af, men dernæst forekommer det mig, at det ærede Medlem ikke tilstrækkeligt understregede, at det, denne Lovgivning drejer sig om, er jo ikke det frie Erhverv, men hvad det ærede Medlem (Asger Karstensen), der talte sidst, talte om, Erhverv, som har vendt sig til Modsætningen heraf. Den koncentrerede Bedrift er jo ingenlunde altid Udtryk for frivilligt samvirkende Kræfter. Den koncentrerede Bedrift gaar ofte over Liget af stærkt imod Koncentrationen kæmpende Bedrifter, og Sammenslutninger og Aftaler indenfor Erhvervslivet, hvilket fremmed eller hjemligt Navn man nu vil give dem, som søger at tilvejebringe for sig en Magtstilling, beror meget hyppigt paa en paa visse Steder indenfor Erhvervet tilstedeværende Magt,

som anvendes til at tvinge de andre. Og endelig er der i Forholdet til Samfundet jo ikke Tale om et frit Erhverv, naar man lægger Hovedvægten paa Frihedsbegrebet, men om et Erhverv, som søger paa enhver Maade at binde Samfundet, tvinge det ind under sig, tvinge det til at acceptere, hvad Erhvervet ifølge sin Magt mener at kunne paatvinge Samfundet. Naar derfor det ærede 5te Medlem for Skanderborg Amt (Korsgaard) mente, at det var betænkeligt, hvis der skabtes Uro om Erhvervet, en Uro, som han mente vilde skabes i samme Øjeblik, som Tilsynsraadet afgav sin Indstilling til Ministeriet og dette derefter gik til Rigsdagen med Redegørelsen og eventuelt med Forslag i Anledning af den fremkomne Redegørelse, saa er jo Forholdet dette, at denne Uro ikke vil skabes om Erhvervet, hvis blot nogle faa Medlemmer af Tilsynsraadet skulde have dannet sig en Mening om dette Erhverv, som var ugunstig for det, men den vil kun skabes, hvis store Kredse af Tilsynsraadet eller hele Tilsynsraadet kommer til den Anskuelse, at dette Erhverv, denne Sammenslutning, saaledes som der staar i § 5 i Lovforslaget, tilvejebringer Fortjeneste ved „Udnyttelse af en Monopolstilling“ eller anvender „uforsvarlig Konkurrence, Misbrug af økonomiske Magtmidler m. v.“ eller bevirker en „skadelig Indskrænkning i den frie Erhvervsudøvelse“. Tilsynsraadets Opgave er just at beskytte den frie Erhvervsudøvelse mod de Magtmisbrug, som saadanne Bedrifter kan begaa. Hvis der opstaar Uro om et saadant Erhverv, er det altid Erhvervets egen Virksomhed, der fremkalder den, derved at dets Virksomhed blotlægges, og saa maa Uroen skabes, for at der igennem en Bekæmpelse af disse Misbrug kan skabes den virkelige og berettigede Ro om Erhvervslivet i det hele taget. Jeg har selvfølgelig med Interesse hørt paa alle de Taler, som er holdte om dette Spørgsmaal, og som jo, forsaavidt som flere Medlemmer af det konservative Folkeparti har taget Ordet, fortæller om Brydninger indenfor dette og mellem forskellige Grupper udenfor dette, som staar i Forbindelse med det, og jeg kan kun udtale min Glæde over, at disse Brydninger er sluttede med en saa ubetinget Tilslutning til Princippet i den Lovgivning, som er fremkommet. Det er altid tilfredsstillende at se Resultaterne af Udviklingen, og jeg tror, at alle de, der i 1905 dannede et radikalt Parti, blandt hvis Programpunkter ogsaa fandtes Principperne i det Lovfor-